

OBSAH

Úvod

O čem, proč a jak	13
<i>Archaici</i>	16
<i>Souvislosti práce</i>	24

IÓNIE BÁSNÍKŮ A ZKOUMATELŮ PŘÍRODY

Místo archaické Iónie v antice	29
<i>Schéma 1 – Časová souslednost od rané doby bronzové</i>	32
Kdy a kde vznikla filosofie?	33
Hypotéza o dvou větvích	35
Otázky žánrů a stylů	37
<i>Schéma 2 – Souslednost postav 6. a 5. století před n. l.</i>	38
<i>Schéma 3 – Kladogram „příbuznosti“ autorů</i>	39
<i>Verše (metrum)</i>	40
<i>Naučná próza</i>	42
<i>Přirovnání</i>	43
<i>Podvojnost a vzájemná úměrnost</i>	44
<i>Kritika, spor</i>	45
<i>Dialog, důkaz</i>	47
<i>Technizace významu klíčových slov</i>	48
<i>Neologismy a neobvyklá slova</i>	50
<i>Falza</i>	51
<i>Tab. 1 – Žánrové, pojmoslovné a názorové inovace v 8. až 5. století před n. l.</i>	53
<i>Spojitosť předsokratického myšlení a vyjadřování?</i>	54
<i>Vzájemné citace a odkazy</i>	58
Prameny zachování iónských předsokratiků	59
<i>Tab. 2 – Nejvýznamnější zachovatelé „předsokratiků“</i>	62
<i>Tab. 3 – Zachování zlomků Milétanů a Hérakleita</i>	63
<i>Peripatetická dezinterpretace a doxografická tradice</i>	64
<i>Edice</i>	66

EPICKÝ KOSMOS	69
Homér	69
<i>Schéma 4 – Achilleův štít</i>	72
<i>Štít</i>	73
<i>Kosmos</i>	77
<i>Schéma 5 – Kykladské standarty z rané doby bronzové</i>	79
<i>Epická astronomie</i>	80
<i>Ozvěny a kritika Homéra</i>	81
<i>Homérovští básníci</i>	83
Hésiodos	84
<i>Ozvěny a kritika Hésioda</i>	86
LYRICKÁ NOUZE	89
Archilochos	92
Aiólská lyrika – Sappó a Alkaios	98
Solón	100
Anakreón	104
Theognis	104
Nouze, nemožnost, marnost	108
Řemeslo versus inspirace	112
Nouze, zkoumání a myšlení (Xenofanés)	114
MUDRCI	117
Poznej sebe sama	121
Chilón	123
Biás	124
MYTOGRAFOVÉ	127
Linos	129
Músaioi	130
Epimenidés	132
<i>Země bez pupku</i>	136
<i>Astronomie: Medvědice a Loketní Koza</i>	137
Theagenés z Rhégia	140
Ferekýdés, muž boží	142
<i>Spis a tři principy</i>	144
<i>Uspořádání světa a božská svatba</i>	146

<i>Nesmrtelné duše</i>	151
<i>Jeskyňe a astronomie</i>	152
<i>Ferekýdův konec a Pythagorás</i>	155
Akúsilaos	158
Orfika	159
Epika a filosofie (Parmenidés)	166
MÍLÉŤANÉ	169
THALÉS	175
Thalés jako typ iónského zkoumatele	177
Geometr	185
<i>Schéma 6a, b – Měření vzdálenosti nepřístupného místa</i>	188
Astronom	189
<i>Schéma 7 – Cirkumpolární souhvězdí</i>	194
Filosof a badatel přírody	201
Mudrc	211
ANAXIMANDROS	215
Spis, jeho styl a originální výrazy	218
Mapa a Země	222
Gnómón a sféra	227
<i>Schéma 8 – Polední výška Slunce nad obzorem v průběhu roku</i>	233
<i>Schéma 9 – Polední Slunce v průběhu roku, gnómón a stín</i>	234
<i>Schéma 10 – Polední Slunce a severní pól nebe nad plochou Zemí</i>	235
<i>Schéma 11 – Vesmírný pohled – Anaximandrův model</i>	236
Nebeská tělesa	237
<i>Slunce</i>	239
<i>Měsíc</i>	242
<i>Hvězdy</i>	243
Jakási bezmezná přirozenost	244
<i>Bezmezná, nebo jedno?</i>	245
<i>Bezmezná přirozenost</i>	248
<i>Vznikání a zanikání</i>	254
<i>Diference</i>	257
<i>Co rodí nebo plodí</i>	260

Věčný pohyb a božské	262
Meteorologie	266
<i>Schéma 12 – Jednodimenzionální diference</i>	266
<i>Schéma 13 – Ustavení planoucí sféry</i>	267
<i>Schéma 14 – Praskání sféry a vznik obřnových obručí</i>	268
<i>Schéma 15 – Chladná a vlhká Země, obeň a ustavení přírodních koloběhů</i>	269
<i>Obklopené pneuma</i>	271
<i>Obklopená vlhkost</i>	273
Původ života a lidí	275
ANAXIMENÉS	281
Astronomie	283
<i>Země a oběhy nebeských těles</i>	284
<i>Slunce, Měsíc a hvězdy</i>	288
<i>Schéma 16 – Extrémní verze Anaximenova modelu</i>	289
Meteorologie	295
Neurčitý vzduch	299
<i>Stažený a rozvolněný</i>	305
<i>Neomezene</i>	309
Potomci vzduchu, bohové	310
Svět a lidé	312
MIMO MÍLÉTOS	315
Kleostratos z Tenedu	316
<i>První znamení</i>	318
Hérakleitos	324
<i>Milétské motivy u Hérakleita</i>	324
<i>Schéma 17 – Koloběh přirozenosti podle Hérakleita</i>	327
<i>Správné čtení začátku spisu, zlomku B 1</i>	328
<i>Možné nové zlomky</i>	331
<i>Mnohopupíkaté koláčky</i>	336
ODKOUZLENÍ A OKOUZLENÍ	339
Summary	341
Bibliografie	343
Konkordance. Témata u iónských předsokratiků	347

Rejstříky

Rejstřík pořadových čísel citovaných předsofokratiků v edici Diels–Kranz	351
Rejstřík vzájemných citací nebo zmínek u předsofokratiků	353
(1) Staršího autora citují nebo zmiňují pozdější autoři	353
(2) Pozdější autor cituje nebo zmiňuje starší autory	355
Rejstřík citovaných zlomků předsofokratiků	358
Rejstřík ostatních citovaných textů	361
Rejstřík jmen osob	363
Ediční poznámka	369
Výklad značek v textu	370